

Projekt „Afirmacija multikulturalizma i tolerancije u Vojvodini“

Uvodne napomene

Pokazatelji stanja međunacionalnih odnosa u višenacionalnoj sredini, kakva je AP Vojvodina, jesu i broj, učestalost i vrsta incidenata na nacionalnoj osnovi. *Pokrajinsko tajništvo za propise, upravu i nacionalne manjine* krajem siječnja 2005. godine je predložilo, a *Izvršno vijeće AP Vojvodine*¹ na svojoj XVI. sjednici prihvatilo, *INFORMACIJU o incidentima na međunacionalnom osnovu koji su se desili u Vojvodini u 2003. i 2004. godini.*

Informacija je rađena na temelju podataka nadležnih državnih tijela, posebno tijela unutarnjih poslova, podataka iz tiska i drugih sredstava javnog informiranja, te na temelju saznanja Pokrajinskog tajništva za propise, upravu i nacionalne manjine.

Izvršno vijeće AP Vojvodine na istoj sjednici je konstatiralo da je neophodno pokretanje osmišljene, uporne i organizirane aktivnosti svih društvenih čimbenika na preventivnom djelovanju i na spriječavanju incidenata i provokacija na međunacionalnoj osnovi u AP Vojvodini i usvojilo zaključke kojima se nalaže Pokrajinskom tajništvu za propise, upravu i nacionalne manjine da, u suradnji sa svim zainteresiranim subjektima, izradi odgovarajuće projekte i koncipira mjere prevencije u području školstva, kulture, javnog informiranja, pravosuđa i unutarnjih poslova, kojima će se postići sustavno spriječavanje eskalacije incidenata i međunacionalne netrpeljivosti, suzbijanje društveno opasnih pojava, očuvanje dobrih međunacionalnih odnosa i razvijanje duha tolerancije, s posebnim naglaskom na djelovanje usmjereno prema mladeži.

Opći dio

Projekt **Vlade AP Vojvodine** „Afirmacija multikulturalizma i tolerancije u Vojvodini“, čiji su osnovni ciljevi njegovanje kulturnog diverziteta i razvijanje duha međuetničke tolerancije kod građana AP Vojvodine, uspješno se realizira od 2005. godine. Nositelj ovog projekta jeste **Pokrajinsko tajništvo za propise, upravu i nacionalne zajednice**, a realizira se u suradnji s mnogim domaćim i inozemnim organizacijama i ustanovama. Projekt je koncipiran kao kompleksan multitematski i multikulturalni program, utemeljen na ideji jačanja međunacionalnog povjerenja kod mladeži u AP Vojvodini. Sam projekt obuhvaća mnoštvo potprojekata; u manifestacije koje se održavaju na teritoriju cijele AP Vojvodine, putem raznih aktivnosti, uključuje se više tisuća učenika vojvođanskih osnovnih i srednjih škola.

Osnovni cilj ovog projekta jeste umirivanje međunacionalnih tenzija, a dugoročno – razvijanje duha tolerancije, međusobnog uvažavanja i povjerenja kod građana AP Vojvodine, uz angažiranje svih relevantnih aktera.

¹ Izvršno vijeće Autonomne Pokrajine Vojvodine *Pokrajinskom skupštinskom odlukom o Vladi APV* („Službeni list APV“, 4/10), koja je stupila na snagu 01. 04. 2010. godine, promijenilo je naziv u Vlada Autonomne Pokrajine Vojvodine.

Predmet projekta je njegovanje i razvijanje vrijednosti multietničkog i multikulturalnog društva AP Vojvodine, kao moderne europske regije, na temeljima otvorenog demokratskog društva zasnovanog na vladavini prava, a aktivnosti projekta usmjerene su ka mladeži, prije svega dobi od 14 do 19 godina, dakle, iz viših razreda osnovne škole i svih razreda srednje škole. Izravni učinci projekta prevashodno bi trebali odnositi se na same sudionike u projektu, ali potom i na sve one subjekte koji će neizravno ili izravno biti uključeni u realiziranje ovog projekta. Imajući u vidu da projekti podrazumijevaju uključivanje i izravan kontakt više tisuća mladih, realizacija projekta bi neizravno imala utjecaja i na širu populaciju u AP Vojvodini.

Retrospektiva aktivnosti

Prve tri faze projekta „Afirmacija multikulturalizma i tolerancije u Vojvodini“ realizirane su u razdoblju od 2005. do 2008. godine.

U **prvoj fazi** realizacije projekta, od predviđenih sedam potprojekata, pet se pokazalo uspješnim i učinkovitim („Kup tolerancije“, kviz „Koliko se poznajemo“, Izložba „Živjeti zajedno“, „Medijska kampanja“ i „Povratak dobrim poslovnim običajima“) i time je uspostavljen dobar temelj za njihovo ustaljivanje.

Za razliku od prve faze, u **drugoj fazi** projekta osmišljena su i uspješno realizirana tri nova potprojekta, čime je njihov broj povećan na osam, uz napomenu da su se svi pokazali kao uspješni, što je bio valjan razlog za njihovu daljnju realizaciju.

Treća faza projekta obuhvaćala je trinaest potprojekata i karakteriziralo ju je značajno uvećanje projektnih aktivnosti u odnosu na prve dvije faze.

Karakteristična za **četvrtu fazu** projekta jeste promjena u strukturi potprojekata i pojedinačnih akcija, s ciljem grupiranja sadržajno i organizacijski srodnih aktivnosti. Potprojekti, zbog usložnjavanja i povećanja projektnih aktivnosti i potrebe da se te aktivnosti pojednostave i koncipiraju na višoj razini, grupirani su na temelju sličnosti pristupa problematici i aktivnosti realizacije. Ova faza obuhvaćala je osam potprojekata i osam pojedinačnih aktivnosti grupiranih u okviru potprojekta.

Struktura pete faze projekta

Petu fazu projekta, okončanu u rujnu 2010. godine, karakteriziralo je značajno ograničenje raspoloživih sredstava, kao posljedice aktualne financijske situacije, što je nalagalo smanjenje aktivnosti projekta. Ova faza obuhvaćala je sedam potprojekata.

Potprojekat Športska natjecanja s dodatnim sadržajima „Kup tolerancije“

„Kup tolerancije“ predstavlja organizaciju športskih natjecanja za učenike osnovnih škola i srednjih škola iz AP Vojvodine u pet popularnih ekipnih športova po kup sustavu, u sedam gradova AP Vojvodine.

Pažnja je prvenstveno usmjerena ka mladeži, kao glavnoj ciljnoj skupini. Suradnjom s obrazovnim ustanovama iz cijele AP Vojvodine, postignuta je masovnost, čime je omogućeno da osnovna poruka projekta dopre do mnogih mladih ljudi. Uz športska natjecanja, organizira se i cjelodnevni prateći kulturno-zabavni program za sve sudionike natječaja.

Potprojekat Kviz „Koliko se poznajemo“

Aktivnost 1

„Koliko se poznajemo“ – televizijski kviz

Potprojekat koji predstavlja organizaciju kviz-natjecanja u znanju o povjesti i kulturi nacionalnih zajednica s prostora AP Vojvodine. Sudionici kviza su ekipe iz srednjih škola s teritorija cijele AP Vojvodine.

Cilj potprojekta je educiranje stanovništva, prije svega mladeži, o zajedničkoj povjesti i kulturi različitih nacionalnih zajednica koje žive u AP Vojvodini, kao i stvaranje uvjeta za ovakvo educiranje masovnim uključivanjem srednjoškolaca iz AP Vojvodine u kviz, te omogućavanjem prijenosa natjecanja u medijima.

Aktivnost 2

„Koliko se poznajemo – pošalji SMS“ – radio verzija kviza

Radio verzija koncipirana je kao kontakt emisija, u formi kviza s temom iz povjesti i kulture nacionalnih zajednica AP Vojvodine, uz odgovaranje na pitanja putem SMS poruka i nagrađivanje slušatelja.

Aktivnost 3

„I mi znamo“ – natjecanje udruga osoba s invaliditetom

Takmičenje u znanju iz povjesti i kulture nacionalnih zajednica AP Vojvodine udruga osoba s invaliditetom, koje se tradicijski održava dva puta godišnje u organizaciji samih udruga, a uz logističku i materijalnu potporu Pokrajinskog tajništva za propise, upravu i nacionalne zajednice.

Aktivnost 4

„Koliko se poznajemo“ – knjiga o AP Vojvodini

Potprojekat koji podrazumijeva uređivanje i objavljivanje priručne publikacije o AP Vojvodini, uz angažiranje relevantnih stručnjaka, naglašavajući multiperspektivni pristup problemu i promoviranje publikacije kao dodatnog nastavnog sredstva i sekundarne literature.

Potprojekat je dijelom usmjeren na educiranje nastavnog kadra viših razreda osnovnih i svih razreda srednjih škola, u smislu unapređivanja znanja o momentima iz zajedničke povjesti, kulturnim i drugim prožimanjima naroda s prostora AP Vojvodine.

Potprojekat „Živjeti zajedno“

Aktivnost 1

„Zavičaj na Dunavu“ – suživot Nijemaca i Srba u Vojvodini

Aktivnost podrazumijeva izradu muzejske izložbe i organiziranje gostovanja u nekoliko gradova Europe (npr. Ulm, Bruxelles) i AP Vojvodine. Ciljevi aktivnosti su afirmacija pozitivnih vrijednosti iz zajedničke povjesti dva naroda, prožimanja i međusobnih kulturnih utjecaja Srba i Nijemaca, kao značajnog doprinosa povjesnim i europskim iskustvima u razvoju multikulturalizma i multietničke tolerancije.

Aktivnost 2

„Živeti zajedno“ – suživot Srba i Mađara – mobilna forma

Potprojekat podrazumijeva realizaciju izložbe koja na originalan, moderan i multimedijalan način prikazuje teme iz zajedničke povjesti i kulture i iz toga proizašla prožimanja i međusobne utjecaje pripadnika srpske i mađarske zajednice u AP Vojvodini.

Aktivnost 3

„Bogatstvo različitosti“

Aktivnost predviđa raspisivanje natječaja za amatersku fotografiju na temu multikulturalnosti AP Vojvodine, izbor najkvalitetnijih radova od strane stručnog žirija i organiziranje izložbi pristiglih radova na više lokacija u AP Vojvodini.

Neposredan cilj ove aktivnosti jeste skretanje pažnje javnosti na ideje projekta putem obavještanja o natječaju i najava postavki izložbe, odnosno gostovanja i time posredno promoviranje multikulturalizma kao vrijednosti AP Vojvodine putem modernog umjetničkog izraza.

Aktivnost 4

„Zajedno“ – dokumentarni TV serijal

Dokumentarna serija koja na izvoran način obrađuje i predstavlja različitosti AP Vojvodine, kao i zajednički život i običaje njenog stanovništva.

„Zajedno“ filmskim i glazbenim zapisima prezentira zajedničku povjest, prožimanja i utjecaje, različitosti i sličnosti, vojvođansku multietičnost. Njeno televizijsko prikazivanje trebalo bi doprinijeti sustavnom educiranju stanovništva, posebno mladeži, boljem međusobnom upoznavanju, razumijevanju, zajedničkom životu i tolerantnijim odnosima.

Potprojekat Medijska kampanja – multikulturalizam u AP Vojvodini

Ovaj potprojekat predstavlja medijsku promociju i naglašavanje ideja multikulturalizma i tolerancije, kao univerzalnih vrijednosti svakog društva, putem različitih formi medijskog predstavljanja, a posredstvom kratkih poruka pomenute tematike. Realizuje se print kampanjom (izrada tiskanog promotivnog materijala), televizijskom i radio kampanjom i aktivnostima glede promoviranja i obavještanja javnosti o aktivnostima projekta.

Potprojekat „Etno dan“

Potprojekat koji podrazumijeva osmišljavanje i organiziranje serije prezentacija nacionalnih zajednica koje žive u AP Vojvodini, s njihovim folklornim, kulturnim, povjesnim, gastronomskim i drugim karakteristikama, a u realizaciji učenika

osnovnih škola u AP Vojvodini, te obuku nastavnih kadrova za samostalnu realizaciju prezentacija.

Ciljevi potprojekta „Etno dan“ jesu unapređivanje svijesti i znanja o specifičnostima kultura, folkloru i povjesti različitih nacionalnih zajednica koje žive u AP Vojvodini i prihvatanje tih različitosti kao prednosti i bogatstva ovih prostora.

Potprojekat „Interetno festival“

Ovaj festival obuhvaća organiziranje štandova, izložbe zanatlija, šarenih programa, etnokoncerata, folklornih i glazbenih skupina iz AP Vojvodine i inozemstva, u vidu stalnih programa i programa promjenljivog sadržaja. Održava se svake godine tijekom kolovoza u Subotici.

Cilj potprojekta je stvaranje uvjeta za upoznavanje tradicije narodne umjetnosti i kulture drugih naroda, putem masovnosti sudjelovanja građana, posebno mladeži, što rezultira izravnom bližem upoznavanju vojvođanske kulturne baštine i doprinosi razini znanja o multikulturalnoj AP Vojvodini.

Potprojekat Evaluacija stanja međuetničkih odnosa kod mladeži u AP Vojvodini

Evaluacija stanja međuetničkih odnosa kod mladeži u AP Vojvodini realizuje se stručnim i sustavnim praćenjem i evaluacijom trenutnog stanja međuetničkih odnosa među mladeži u AP Vojvodini, kao i uvođenjem mehanizama praćenja stanja u obrazovne institucije i obukom kadrova za samostalnu evaluaciju stanja.

Dodatne aktivnosti na realizaciji projekta

Aktivnost

Nagradno putovanje

U okviru projekta „Afirmacija multikulturalizma i tolerancije u Vojvodini“, Pokrajinsko tajništvo za propise, upravu i nacionalne zajednice, kao njegov nositelj, organizira nagradno putovanje za pobjednike športskih takmičenja „Kup tolerancije“ i za dvije najbolje plasirane ekipe kviza „Koliko se poznajemo“.

Koncept putovanja podržava temeljne ideje projekta, s ciljem afirmacije njegove vrijednosti, te upoznavanja ljudi i prostora kulturološki bliskih AP Vojvodini. Od 2006. godine najuspješniji sudionici projekta imali su prigodu upoznati gradove Budimpeštu, Bratislavu, Beč, Salzburg, Passau, Ulm, Strasbourg i Bruxelles, kao i sveučilišta u Bolonji, Padovi i Bolcanu. Tematska putovanja približila su sudionicima najvažnije institucije Europske unije, neke od najstarijih sveučilišta u Europi, institucije koje naglasak stavljaju na suradnju dunavskih regija, kao i mnoge kulturno-povjesne znamenitosti Evrope.